

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 3 " 50 "
Egy órára 1 " "

Egyes szám ára 4 hr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

10 soros hasabos petit sorost 5 kr. Nagyból (arjodalmi) a többi r
Hirdetések alk. szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj, min
den külön beutalásért 30 kr.

A nagy válópör.

Debreczen, nov. 2.

Magyarország válópört indított Ausztria ellen hűtlenség címén. Ausztria hűtlen lett a 67-iki kiegyezéshez, vagy legalább minden jel arra mutat, hogy hűtlen lesz.

A válópör adatait könnyű volna összeszedni, csak bokréta kellene fogni a függetlenségi képviselők éveken át hangoztatott alapos vádjait: hogy Ausztria kiszákmányolja Magyarországot; hogy Magyarország állami kidomborodása minden lépten-nyomon csorbát szenved Ausztria előnyére; hogy Ausztria gyűlölete mind jobban fokozódik Magyarországra iránt és valljuk meg nyíltan: Magyarország is elhidegült Ausztria iránt, ha ugyan volt valaha igaz benső viszony a két állam között. Hát ez és még számos egyéb életbe vágó ok unos-untig elegendő volna, hogy a 67-iki kiegyezés által kötött házastársi viszony a király és a nemzet nevében fölbontassék.

Am a bölcs bírák, a kormányok időnkénti vezetői — mint a bíróságok rendszerint — a formákba kapaszkodnak. A forma: a 67-diki kiegyezés minden pontjának szigorú betartása.

Legyen az ő hitük szerint. Nekünk mindegy: bármiképpen, csak föloldassék a gyűlölt viszony.

Tíz évenként újra meg újra béké-

tették a két házastársat. Mindig kitörtek a panaszok; mindig felsorolta az ifjú, alkotmányos és szabadságra született Magyarország a vérig bántó, brutális sértéseket, melyeket a hagyományos szellemű vén Ausztriától el kellett szenvednie. De a bírák ügyet se vetettek a panaszokra. Leplezték, szépitették, avagy elmagyarázták a sértéseket és erőszakosan összebékítették a veszekedő házastársakat. És ha kifogytak a leplezgetésekből, akkor hivatkoztak a magyar nemzet lovagiaságára, csakhogy a féltve őrzött 67-diki kiegyezés érintetlen maradjon. A szegény meggyőzött, kifosztott, megszegyenített magyar pedig hordta a jármot tovább is kelletlen megadással.

Végre-valahára azonban nyíltan kitört a háborúság a két házastárs között. A ki az esküdött hűséget megszegte, az nem a letiport Magyarország, hanem az elbizakodott, a minden tiszteletről megfeledkezett Ausztria. Az az Ausztria, mely teljes erejéből azon volt, hogy az államalkotó magyar nép ellen uszítsa a nemzetiségeket és mely most ugyan abba a verembe esett, melyet nekünk szánt: nem képes megküzdni a saját nemzetiségeivel s közel van hozzá, hogy feje fölött az abszolutizmus kardja villanjon meg.

A korona észrevette a veszélyt, mely a féktelen Ausztria magaviseletéből reá háramolhatik. Belátta, hogy csak

Magyarország az erős és hatalmas támasza az öt századokon át félreismerett dinastiának és a hármass szövetségnek — és hidegen huzódik el eddigi kegyeltjétől, a hálátlan Ausztriától.

Hát csak végződjék be mihamarabb a válási processus. Ha nem lehet teljesen és összehozhatatlanul szétválasztani a két házastársat, hanem egyelőre csak ideiglenesen és rövidebb időre: történjék meg ez és minél előbb. Állítsák föl mielőbb a vámsorompókat Magyarország és Ausztria határán; a tapasztalat be fogja bizonyítani, hogy mi csak úgy existálhatunk, csak úgy boldogulhatunk, növekedhetünk és fejlődhetünk, ha közös ügyeinket megszünteljük.

És elvégre is ki tudja, hátha evés közben megjön az u. n. irányadó körök étvágya is.

—á—

BELFÖLD.

A szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok szüvegét átvizsgáló bizottsága az országgyűlés két házának Szilágyi Dozsa képviselőházi elnök elnöklése alatt tegnapi délutánt tartott, melyben a főrendiház részéről Szabó Jenő jegyző, a képviselőház részéről Molnár Antal és Nyegre László jegyzők és Pulszky Ágost előadó vettek részt. A bizottság átvizsgálván a kiegyezési provizoriumról, a Korvát-Szlavonorságokkal való pénzügyi egyezmény meghosszabbításáról és a költségvetési indennitőről szóló törvényjavaslatok végleges szöve-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Az én törvényem.

— A Debreczen eredeti tárczája. —

Két köntösben vitte
Magával a sorsát,
Ugy bolygott a pusztán
A szent papi országot.
Lépett vipera-kra,
Lango ó homokra.
Am fele Kanaan
Intett mosolyogva.

Igy bolyongok én is
Naptól izzó pusztán.
Süppedez a főveny,
Vissza-vissza huzván.
De Kanaan előtt
Én sem megyek sirba.
Sorsom egy kis lapra,
Egy arczképre írva.

Mi ott hosszú lezcke
Írva tiz ígére:
Egy szóba foglalja
Azt a rózsám kepe,
Szeress! Szébb jutalmat
Bolyongó még nem nyert.
Szeretem az Istent,
A világot, embert.

Jánosi Zoltán.

Első és harmadik.

Írta: Fabry Géza.

I.

Női szív!

Te csudalatos kohója az érzelmeknek, mely annyira megkülönbözteted a gyenge nőt a férfitol! A mi magasztos, az benned mind elfér.

A bámulatos s igazán nagy érzelmi nyilvánulásoknak te vagy fogékony talaja. A lehető legnagyobb felülemelkedés az isteni jószág s nagylelkűség elérhetetlen színvonalához csak te általad történhetik. Csak te, egyedül te vagy képes igazán a bűnbocsánat isteni erényét gyakorolni, csak te tudsz hiven, kitartóan és önzetlenül szeretni.

A szép és nemesnek te vagy szülője. Arra vagy alkotva és teremve. Nem alkotó hibája, külső befolyás, hogy romlás, mérhetetlen súlyosdás szülő oka is lehet. A rendkívüli s természetfeletti a te sajátod. Fenséges vagy még súlyosdásban is, mert nincs határod.

A bűnmocsár legszennesebb rétegéhez éppen úgy elvezeted azt, ki rossz irányában használja fel a beled oltott isteni erőt, mint a dicsőfényű övezett szentek sorába emelkedet a másikat.

Felfoghatatlan; meny és pokol, angya és daemón vagy egyszerre.

Nyilvánulásod szerint imáadásra méltó és

átokra érdemes. Csajtos Imre imáadásra méltó alakodban ismert meg. Mikor bűnhődni kellett volna, te meg bocsátottál neki; felemelted a bűnbánót magadhoz s megmentetted vele egy ártatlant.

*

Csajtos Imre hivatalnok volt a miniszteriumban. A vidékről került fel az áldott vidékről, hol az éber közszellem feltékenyen örkődik az egyén minden lépése fölött s mindenben talál valami érdekeset, a mi aztán tárgyalásra kerül a kaszinóban, a kávé szenikék uszonna asztalánál tengernyi tárgyalás és kombináció füzésére szolgáltat valamit. Őrült is, hogy megszabadulhatott. Kalandos lelkének sehogy sem tetszet e járomként rá nehezedő gondoskodás. Fiatal emberre nem épp kellemes ha tudja, hogy minden tette köztudomásra jut. Végtelenül bosszantotta, hogy ha egy lányval szívélyesebben beszélt, mindjárt szerelméről suttogtak, ha meg máskor egy másikkal táncolt tüzesebben, csapodar lett a neve. Ila nem ment sehová, szerelmi bu epeszt: ha elment hogy szorakozzék. — az eljegyzés idejéről kérdezték ismerősei. Ha mulatott, bánatában mulat; ha rossz kedvű vol, — szerelmi bánat epeszt. Szóval megkeserítették az életét.

Kineveztetésekor valóságos megkönnyeb- bülést érzett. Egy heti ideje maradt ügyeit rendezni. Sorba járta az ismerőseit, a kik szívből meggratulálták s sajnálták, hogy el

get, azt a két hat megállapodásával mindenben megegyezőnek találta, minek folytán a három törvényjavaslat királyi szentesítés alá terjesztetett.

Idegen biráskodás.

— Záhár und Klagar in Lembergsk. —
Debreczen nov. 2.

(S—) Az osztrák furfang sajnos, már igen sokszor kifogott az egyenes szívű magyar ember észjárásán: számtalanszor kiakarták a magyarokat azt az óriási szokását, hogy mindig a saját kárára okol.

All pedig ez a tapasztalat főképen a magyar kereskedői osztályon, mely sokszor nem törődve önmagának és hazájának legvitalisabb érdekeivel, öntudatlanul is az osztrák járóba hajja a fejet, mert ez nála már megszokott, tehát egészen kényelmes dolog.

Nem kevesebbről van ezúttal szó mint arról, hogy a magyar kereskedők a hitelügyek körül felmerülő peres ügyekben s vitás kérdések esetén, a hazai jogszolgáltatás alól kivonassanak annak összes előnyeiről lemondjanak és e helyett az osztrák kereskedelmi törvényt és biráskodást ismerék el, rájók, mint magyar honpolgárokrá és lakosokká is illetkesnek.

Az osztrák hitellező gyárok és nagykereskedők ugyanis legujabban általános megegyezés folytán rányomták számláikra azt a magyar kereskedők nagy része a tal még alig észrevelt és megfontolt kiküésít, hogy a száma értéke a hitellező lakhelyen fizetendő és ugyan ott perelhető.

Ha már most az osztrák ipari termékek terjesztésével foglalkozó magyar kereskedő az új kiküésítés ellen rögtön nem emel kifogást, illetőleg az ilyen számlát vissza nem utasítja hitellezője őt, ha arra kerül a dolog, az osztrák bíróság előtt, az osztrák törvények szerint fogja perelni: ő maga pedig kereskedő ügyvédet hitellezőjének, esetleg a monarchia legvitalisabb részében élő lakhelyen.

Ez ellen külföldben, miután a jogászok szerint „voenti non fit injuria” az adó-

beleegyezésével szembe senkinek sem lehet kifogása.

De tisztelt kereskedő uraim, önök is magyarok s épp ezért van ennek a dolognak más oldala is, a melyhez hozzájárulni a magyar szójának egyenes kötelessége. Mi tiltakozunk az ellen, hogy önök bizonyítványt állítsanak ki akár mennyire becsült osztrák hitellezőin k arról, hogy hazai biráskodásunk nem nyújt kellő védelmet a jogos hitellezői érdekek megóvására. Mi tiltakozunk az ellen hogy önök jeles ügyvédi karunk hátrányára az osztrák ügyvédek zsebeit gazdagítsák s végül hogy hazai állampénztárunk megkárosításával busas bejegyadják camén az osztrák államnak adózzanak.

Elvárjuk önöktől s elvárja ezt különösen a fogyasztó magyar közönség is hogy lesz önökben az itt-ott tapasztalt közpolitika gondolkodásmód dacára is, annyi hazafiaság, hogy az ausztriai hitellezői fondor toszosszartartásával szemben, magyar öntudatra ébrednek, gyűszűknek és megegyeznek abban hogy minden ilyen kiküésítéssel ellátott számlát mint megalazott és ugy saját érdekeiket, mint honfűs érzelmeiket sértő, akkor is visszautasítsanak, ha külföldben pertől nincs is mit tartaniuk. Valjek végre köztudatta önök közt is azon megegyezés hogy Ausztria ipara az önök dédelg tése, vagyis Magyarország, mint egyedüli fogyasztási piacza nélkül, meg nem élhet és ha önálló vámterület esélén, a mitől közgazdasági politikai vezérferfiaink aggályoskodása miatt ugyan meg volt állunk — ide at meg nem telepednének, mint a hal a szárazon, nagyrészt elpusztulna.

KÜLFÖLD.

Szerbia új kormánya. Az új kormány tiszteletre vasárnap adott ebédén a király következő feköszönyt mondotta: A miniszterelnökhöz intézett keziratom után szükségtelem ismetelni azon okokat, melyek engem az önök kormánya hívásánál vezettek. Az uralkodói kötelesség rám ruhazza a hazamról és népemről való gondoskodást. Meg vagyok győződve

II.

A kupaiban még gyakran gondolt rá, de a mint berobogott vele a vonat s ő egyszerre ott találta magát a zsibongó ember aradat közepette, a fővárosban, minden emék mintegy varázsütésre homályosult el lelkében, hogy új benyomásoknak adjon helyet. Elfoglalta hivatalát; azután belevetette magát abba a piszkos örvényekkel bővekedő áradatba a mit nagyvárosi élének neveznek; uszott az árral. József higgadtsága megóvta attól, hogy az örvényekben egészen elmerüljön, de leke tisztságot epen úgy nem táda megőrizni, mint a ki pocsolóyába esik, nem tudja elkerülni, hogy ruhájához szenny ne tapadjon. Mindzekeztől, mi eddig szentnek tartott nagyon modern fogalmat lelte.

Két év alatt valóságos szűttett nagyvárosiva alakult at.

Folytonos élvezet k között folytak napja Hanem egyszer maga sem tudta miért és hogyan. — megcsömörlött.

Idegesse tette a tármás czimborak pohár kocczintása, utalattal fordult el a festett képu, felcziccomazott szépségektől, a kik tarkitani szokták az éjfel utáni tivornyákat; a fizetett csók elvesztette előtte minden értékét. Kimerült, üresnek tetszett előtte minden Anyagi zavarok is kezdtek bantani. Nagy lábbon eitt kenyelen volt birtokot eladni Szabóék vették meg egy év előtt, de bizony annak árából is nagyon kevés maradt már.

Egyedül érezte magát, vágyódott egy hű társ után, aki elüssön a czimboraktól.

Eszebe jutott a kis Szabó Vilma, — Ha majd az élvezetekben kimerül s egyedül lesz, gondoljon rám én nem felejttem el.

Csengtek a fülében a Vilma szavai, melyeket a bucsuzásnál mondott.

arról, hogy számíthatok népem támogatására. Ha egyesek személyes meggyőződésük által megegyeztetve a legutóbbi kormányválságban titkos természetű okokat keresnek, akkor ez az eljárás rosszalást érdemel. Szilárdul eltökéltem, hogy a rájuk bízott nehéz feladatok teljesítésében hosszabb ideig támogatom önöket. Meg vagyok győződve, hogy azokat hazánk javára és népünk üdvére egyesült erővel végre fogjuk hajtani. Az államtanácshoz a király a következő beszédet idézte: Szívesen ragadom meg az alkalmat, hogy az államtanácsnak megegyezésemet fejezzem ki működéséért, a melyet mint a hagyományok és törvények hű öre trónom és az ország iránt feladatának és alkotmányos hatáskörének megfelelő módon kifejtett. Számítok rá, hogy működésemben buzgón fog támogatni magam és népem javára. Györgyevics miniszterelnök és Krisztics tanácselnök, kartársaik nevében köszönetüket fejezték ki a király bizalmáért. Biztosították az uralkodót, hogy úgy ók, mint az egész nép, amely az Obrenovics dinasztiával együtt Szerbiát megteremtette, feltétlenül és örömmel készek a királyt hazafias programja végrehajtásában buzgón támogatni.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara az önálló vámterületről.

Debreczen, nov. 2.

(Folytatás.)

Bármennyire kicsinyeltessék is sokak által a magyar iparnak az a felleodulése, a mely a negyvenes években mutatkozott, egyet tőle megtagadni még sem lehet, azt, hogy tanubizonyoságot tett az önálló magyar vámterület szüksége mellett, mert hogy egyáltalában lehetséges volt az iparfejlesztés terén számottevő eredményeket az önálló vámterület mellett elérni akkor és éppen akkor, midőn Ausztriának vámot kellett fizetnie azért is, hogy külföldről iparcikkeket behozhassunk és midőn az 1852. évi érvényben volt osztrák tialmi rendszer mellett 70 különféle arucikknek behozatala és 10-nek kivitele tejesen

megy, mert jó fia volt s szerették. Jól esett neki a bucsuzásoknál ismetetlen kijelenteni, hogy őt távozásának.

— Nagyon vigyáztak reám, mondta nevetve, ezt untam meg. Most szabad leszek, mint a madár: senki sem fog törődni velem.

Szabókat hagyta a bucsuzáskor legujóbbára. Őja járt legóbbat. Hirbe is hozták Vilmaval; szentül hittek róla, hogy titkos vőlegénye. Az utolsó estét töltötte náluk. Vilma egész este rajtafelejtette a szemét; melazó tekintete fájdalmas érzést arult el. Az a pajkos kis lány egészen ekomolyodott arra a hírre, hogy Csajtos Imre elmegy az ő kis városából. Vacsira után lekérte, hogy zongorázzék. Készségesen fogott egy bus magyar hallgatába, melyről tudta, hogy a Csajtos kedvencz nótája.

A mint játszott, csillogó kék szemét, mely még mindig Cs jósra volt irányozva — egy pillanatra felszökött köny homályosította el.

Csajtos Imre észrevette s úgy érezte, mintha az ő szívében is valami fájdalmas bur pendűt volna meg és e pillanatban inkább fájalta, mint örült azon, hogy el kell mennie. Mikor végre rászánta magát a távozásra s ott tartotta a Vilma kis kezecskéjét kezében, zavarodottan kérte a Vilma tekintetét: nem mert szembe nézni, mert felt, hogy szemrehányást olvas ki azokból.

— Gondoljon rám, majd ha ideje engedi — sugta neki lagyan a kis leány — majd ha megunja a zajt az évezetekben kimerül s egyedül lesz. Gondoljon rám én nem felejttem el.

Maghatva távozott. Ez a kis lány szerelmes belem — gondolta magában — ne de sebal, majd elfelejt. Leány szív könnyen viasztalódik.

Es most két év után csakugyan sokat gondolt reá. Azóta már bizonyosan megnőt, szép eladó leány lehet, s akkor nagyon szeretett. hát ha még most is szeret? Nem is volna rossz feleség s ráadásul visszakapnám birtokomat is. Megnézzük, határozta el magában s másnap már ny gyorsvónaton robogott szűlőföldje fele.

Két év óta először volt otthon; látogatása esemény számba ment. Szabóék is igen szívesen fogadták, de különösen a Vilma érző szívocskeje repesett az örömtől.

— Hát meg is eszebe jutottam, nem felejtete el egészen?

— Nem Vilma, nem felejtettem el, sőt valamit gondoltam is, valami nagyot! Nem tudom, megnyeri-e beleegyezését? fűrkészve nezett a leány szép kék szemébe, miközben megszórtotta a kezét.

— Ugyan mi lehet az a nagy valami, kérdezte Vilma edes sejtelenül kipirult arczeal.

— Megteszem magát kis feleségemnek, hogy mindig egymás közleében lehessünk. Jó lesz?

Vilma boldogan omlolt a vállára, ő meg egy hosszú, edes csókkal zárta le igent rebe-gő ajakát. Az öregek óhajtasukat lattak beteljesülve s szívesen adták az áldásukat.

Három hét alatt nyélbe volt ütve az egész esküvő.

Szereto sziveknél könnyen megy a házasság, ók pedig szerették egymást. Csajtos Imre felvitte feleségét a fővárosba. — Szép, negyszobás lakást bérelt s úgy éltek, mint a galambok.

III.

Vilmából igen helyes, gömbölyű kis asszonyka lett.

Mikor rózsaszinbe játszó csipkés ponygolában ferje nyaka köré fonta formis, göm-

tiltva volt, midőn tehát Magyarországnak közgazdasági elárendeltsége mindenben és minden irányban nyilvánult, hogy akkor mégis ipart lehetett teremteni, külföldi kereskedelmünk mérlegét pedig oda lehetett emelni, hogy az évenként s általában mintegy másfél millió forint erejéig aktív volt, hát ez véleményünk szerint oly eredmény és tanúság az önálló vámterület szükséges volta mellett, melyet az elfogulatlan bírálóknak sem kicsinyelni, sem figyelmen kívül hagyni nem szabad.

És ha a felhozottakkal szemben arra történnék, mint a hogy a közös vámterület barátaik részéről történik is utalás, hogy a közönség vámvonal megszüntével mily haszonlíthatatlanul nagyobb lett kiváltképen 1867. óta Ausztriának úgy, mint Magyarországnak közö. fellendülése — hát erre az lenne a tényleges viszonyok és körülmények közvetlen megfigyeléséből moritett tapasztalataink alapján adandó elfogulatlan válaszuk, hogy a kétségtelen nagy haladásnak eredménye nem a közös vámterület létrehozásának, hanem azon rendszer változtatásának köszönhető, mely a hatvanas évek elejétől kezdődőleg a monarchia vámpolitikájában nyilvánult, mely abban nyert leginkább kifejezést, hogy közel 20 éven keresztül a szabad kereskedelemnek követelményei lettek érvényesítve és megtevéndők benne, ha ezek mellett figyelmen kívül hagyhatók azon mélyreható politikai átalakulásnak mindkét állam közgazdasági életére gyakorolt kedvező hatását, mely úgy az örökös tartományokban, valamint hazánkban az 1867 évi közjogi kiegyezéssel vette kezdetét.*

De ha részünkről elismerjük is az 1852. évben megalkotott közös vámterületre vonatkozólag, a közgazdasági haladásnak nagy mérvét, még sem vagyunk azon helyzetben, hogy ezen haladást idő és helyzet tekintetében mindkét félre nézve egységessé és egyformának tarthatnók, mert híven a közös vámterület föllállításának hatása nálunk első sorban is abban nyilvánult, hogy teljesen elpusztította a 40-es években keletkezett gyári iparunkat

Talán az „alkotmány helyreállítását” jobb kifejezés volna? Szerk.

bölyü karjait, úgy nézett ki göndör fejcskével, szénfekete hajával, csillogó kék szemével, ifjú tüztől kipirult arcával s szerelmi vágytól kiduzzadt piros ajkával, mint a boldogság anyyala.

Csajtos Imréről pedig mintaférfi lett. Nem lehetett őt sehol sem látni, folytonosan felesége körül volt. Hónapok teltek el, elmúlt elmúlt egy év s ő mézes heteknek csak nem akart vége szakadni.

— Meglátjátok, ennek nem jó vége lesz, sugdosták egymás közt az elhanyagolt cimborák. Ez természetellenes, ez meg fogja bosszulni magát. Csajtos Imre nem képes arra, hogy sokáig evonulva s csak a feleségének éljen!

Es a pajtásoknak igazuk volt. Csajtos Imrét egyszerre csak újra erős vágy fogta el a zaj és a társaság után. Gyermekek nem volt s a nagy csendesség az otthont unalmas massa tette. — Elhatározta, hogy neha néha újra felkeresi régi barátjait, de csak kis időre.

Visszatért nagy örömmel fogadták s ott fogták reggelig. Hajnali három óra volt, mikor rossz hangulatban haza botorkált. Felesége még nem feküdt le; kisírt szemekkel várakozott reá.

— Miért maradtál fent? kérdezte tőle nyrsen, mikor elebe ment, hogy megölelje.

— Aggódtam, hogy valami bajod történt.

— Eh az embernek nem történik mindjárt baja.

— Roszkedvű vagy?

— Nem szeretem a túlköveteléseket. Az ember nem élhet úgy, mint egy remete. A férfinak a társaság s a világ iránt is vannak köteletelenségei. Ezt meg kell szoknod

(Vége köv.)

számszerint mintegy 50 nagy vállalatot — s ugyanakkor az osztrák iparok nyújtott nagy vámvédelem következtében oly retorziók alkalmazására kényszerítette az idegen államokat, mely retorziók mellett nyert terményeinknek külföldre való kivitele a lehetetlenséggel volt határos és mindezek mellett virágzó kézműves kis iparunknak egy versenytámasztott, melyben az örökös tartományok kifejlett iparava, kereskedelmével és tőke gyarapításával szemben, mint ahogy a szomorú tapasztalatoknak egész lánczolata napjainkig ezt igazolja, vesztés fél ismét csak hazánk lett.

A magyar érdekek megrövidülésének és háttérbe szorításának ezen korszaka több kevesebb változással eltartott a közjogi kiegyezésig, mikor is az 1867. évben a szabad kereskedelmi elv alapján megalkotott Ausztriával az a kereskedelmi és vámszövetség, mely Magyarország gazdasági helyzetére ha nem is volt kielégítő, de kétségkívül mégis jótékony befolyást gyakorolt mindaddig, míg az ezen szövegnek alapját és irányát képező szabad kereskedelmi rendszer maga változást nem szenvedett, de mióta ezen rendszer változása védvamos irányban Thiers és Bismark kezdeményezése után a kontinentalis hatalmak mindenikénél érvényesült: vége szakadt azon partiális előnyöknek is, melyek hazánk javára az Ausztriával kötött szövetség keretén belül kisebb-nagyobb mérvben több s kevesebb eredménnyel, de mégis biztosíthatók valának.

Elismerjük, hogy a hatalmak kereskedelmi politikájában történt ezen változás folytán a Monarchiának akarva, nem akarva, de mégis bele kelle menni a vámfelélések egész sorozatába s az elől kitérnie nem lehetett, de azt kerekén tagadásba vettük, hogy ennek határa egyenlően nyilvánult volna mindkét fél gazdasági életére és következményei is azonosok lettek volna úgy nálunk, mint a Lajthán tul. Mert míg a szabad kereskedelmi rendszer elhagyása megvédelmezte Ausztriának a miénkénél jóval fejlettebb iparát a külföldi áruk ezen beözönlésének káros behatása ellen s ez által lehetővé tette saját gyártmányait nálunk jóval dragábban elárúsítani, mit az előtt addig ezen védvámok politika akadályul szolgált gazdasági és egyéb terményeink kivitelének s ennek nyomában járó folytonos árhu-lamzások érdekeinek gondozását és megvívását földmívelési meg a statusquo alapján sem engedték meg sőt a közép és kis birtokosságot válságos helyzetbe is sodorták.

Hivatkozással mindkét állam közgazdasági fejlődésére vonatkozó közkezen forgó hivatalos statisztikai adatokra, röviden meg annak felemlítésére kívánunk itt szorítkozni, hogy az említett kereskedelmi politikai változás a szövetségben levő felek közt nem nekünk, hanem Ausztriának volt feltétlenül javára.

Ebből szerintünk az következik, hogy az 1867. évi kiegyezéskor létezett gazdasági, ipari-, kereskedelmi- és vámvizonyok közt megkötött szövetség ha meg is felelt volna a magyar jogosult követelményeknek, semmi esetre sem felelt volna az meg későbbi folyamatban, mert a már 2 izben 10 évről 10 évre kötött szövetség újításakor nem lettek kellő módon tekintetbe véve a miért említett rendszer változás szülte súlyos körülmények, melyek pedig bőven szolgáltak indokul arra nézve, hogy a szövetség tartományai Magyarország érdekében mindannyiszor és kellőképpen módosíttassanak.

Hogy ez meg nem történt, annak okát saját gyengeségünk mellett Ausztria erejében véljük feltalálni, mely közgazdasági vagy tulajdonára támaszkodva lehetetlenné tette s teszi az érdek pontok elvénél alapján való méltányos és igazságos kiegyezést.

Ennyit vélünk egyelőre felhozandónak a közös vámterület és az annak alapján létrejött szövetségnek a multban gyakorolt hatására nézve.

Visszatérve feladatunk közelebbi tárgyára sorra vesszük a multba való tekintetek nélkül azon okokat és felemlíjük főbb pontjában azon sérelmeket, melyeket véleményünk sze-

rint elönt mondanak a szövetség újból leendő megkötésének.

És itt azzal kell kell kezdenünk, amit a közös vámterület hívei is feltétlenül elfogadnak, hogy a közös vámterület nem adja meg a lehetőséget és eszközt a hazai ipar nagyobb mérvű fejlesztéséhez, mert kivárvja ezen fejlesztés legfontosabb és hatékonyabb eszközeinek alkalmazásba vételét: az önálló kereskedelmi és vámpolitikát.

De ha kizárólagos birtokában lenne is az ország ezen eszköznek még azon esetben is nehezen sikerülne az iparfejlesztés kívánt mérvű fokozását a közös vámterület fenntartása mellett elérni, mert azt feltétlenül megnehezítené, úgy éppen meg is akadályozná Ausztria ipari fejlettségének túlsúlya, így tehát a helyzetnek logikája sem lehet más, mint a közönség vámsorompók felállítására.

Nem más a helyzet a tisztán gazdasági érdekek szempontjából sem, mert Ausztriának, mint iparállamnak lehetetlen lemondania a magyar agrár érdekek javára azon biztosítékról, melyek a védelmi vámsorompók felállítására az existenciájának nyújtanak; Magyarország gazdasági érdekeinek pedig a közös vámterület vámterület mellett csak az felelhetne meg, ha a védelmi vámsorompók egy tekintélyes része a nyers termények kivitelének érdekében az idegen államoknál nyújtandó equivalentens képpen elejtetnék s az ország iparezikkbeli szükségleteit ott szerezhetné be, ahol azok legolcsóbban beszerezhetők.

De hasonló helyzettel találkozunk a kereskedelmi viszonyok tekintetében is mérlegünk Ausztriával szemben folytonosan passiv, míg a vám külföldekkel szemben aktív. Így kereskedelmi mérlegünk Ausztriával szemben 1894-ben (nines) 35 millió forint volt, míg ugyanazon évben a mi forgalmunk többete a vám külfölddel szemben 51 millió forint rugott összforgalmunk mérlege (plus) 16 millió forint.

A védvámoknak ezen számadatokban nyilvánuló kedvezőtlen hatása is azt igazolja, hogy ami forgalmunk eredményeit a közös vámterület mellett nem lehet hazánk javára biztosítani.

Folyt. köv.

TARKA-ÉLET.

Az első dal.

„Gyönyörű egy paradicsom
Ez a kert itt, Isten bizony!”
Szóla Éva Ádámjához.
„Rozsa kedvem volna már ma,
Gyujtsunk kérlek egy nótára!”
S hozzá is nyult a lirához,

Ádám gazda mit csináljon?
Ellent itten hogyan álljon?
Zokon venné az Évaja.
S csendett zengett, a duetta,
— A legelső duett lett a! —
S tapsolt Éden füve, — fája!

Első verseny! első vita:
Ki érdemli meg a díjt, a
Művész avagy a művésznő?
Műértőhöz folyamodnak
S átadják a csalogánynak
Az ügyüket; és ítélik őt.

S hogy elhangzott az ítélet,
A díj bizony Évájé lett.
Mi is volna itt a csoda?
Szebben hangzik bizonyára
Ha ráfűtünk egy bordiát
Mintha a porra ütöknék oda!
Kelapács.

Biciklin.

A napokban megemlékeztünk arról, hogy Parisban egy csendőr biciklin üldözött egy biciklin menekülő szelbámot és el is fogta. A Figaró most kifigurazza az esetet. Elmondja, hogy a csendőr a vasparipáján ülve teljes erőjéből üldözi a tolvajt aki szinten biciklizik elég közel vannak egy-

máshoz és mindkettő megkettőztetett erővel pedáloznak.
 — Azt hiszem megkaptalak! — kiált föl a csendőr.
 Pompás fordulattal kerül a tolvaj felé és majdnem megragadja.
 A tolvaj egy merész fordulattal kikérüli:
 — Meg nem!
 — Mejd meglátjuk...
 — Tessék!
 A tolvaj hirtelen nekirugaszkodással tíz méternyire szökik a csendőről.
 A csendőr:
 — Oh, a kutyá! Megmenekül.
 Hatramarad.
 A tolvaj kaczag.
 A csendőr liheg.
 — Nyilván nehezebb a géped...
 — Meglehet.
 — Biztos! Mennyit bírsz megtenni?
 — 580-et.
 — En csak 5-öt... Így nem kunszt.
 Mind hatrabb marad.
 A tolvaj elcselez:
 — Kar beszélne ha biciklin ülsz.
 — A csendőr:
 — Ah, ha én is 580-at csinálnék mint te... majd nem menekülne.
 Eszreveszi, hogy a tolvaj hirtelen meglassítja a futását.
 — Mi bajod?
 Rohan.
 A tolvaj káromkodik.
 — A pneumatikum szele!...
 Kénytelen megállni.
 — Megvagy ör gem! — kiált a csendőr és csakon ragadja a tolvajt.
 Ez meletosággal szól.
 — Így nem illik valakit megfogni. Ha a pneumatikum nem szelel, sohasem fogsz meg. En bizony pirulnék, ha valakit így kellene elfognem. Ez nem sikk.
 A csendőr biciklista hiúságában sértve érezte magát.
 — Igazad van, Segítek felfújni a pneumatikot aztán kezdjük újra. Lojalitás mindenek előtt.
 A tolvaj meg van hatva.
 — Ah, igazi biciklista lélek!
 Kezet szorítanak.
 A csendőr és a tolvaj javítgatják a gépet, miközben sportról beszélgetnek, Aztán folytatják a versenyt.

A tanyabirtokoknak statutum alól felszabadítása.

Debreczen nov. 2.
 A háladás korát éljük, azon kort, midőn a műveltség a tudás szelleme döngeti a maradiság kőhádi falait. S az elítélések romba döntött falain keresztül rohamosan tör előre a felvilágosultság s a tudás faklyájával világítja a régi sötét kor maradi intézményeit s átatakítja vagy megsemmisíti azt a mint az a mai közszellem kívánja.
 A debreczeni birtokviszonyok különlegességei közé tartozott azon százados gyakorlat, hogy ondódi hazután való földet csak debreczeni háztulajdonos birtokolhatott.
 Cserekaszálló és tanyabirtok tulajdonosa pedig csupán hazzáll és polgár: oslevellel bíró debreczeni lakos lehetett.
 Ezen chinai falal körülvételhez hasonlítható védekezés debreczeni polgárainak az elmúlt időszakban többszörösen próbálták megtámasztani azok, a kik a szabadbirtoklás hívei és nem csekély részt ütöttek a chinai falon most 3 éve, a midőn Lengyel Imre estársai indítványára az ondódi földetől és a cserekaszállóktól a megszorító záradék letöröltetett, a tanyabirtokok azonban a közgyűlés többségének szavazatával akkor még kivételtek és ma is fennáll azon szabályrendelet, éreá van kigbelezve a statutum minden debreczeni tanyabirtokra, hogy azt csak polgári oklevéllel bíró debreczeni lakos szeresheti meg tulajdonul. A folyó évben egy 100 nyilas kiterjedésű macsi pusztai tanyabirtoknak tulajdonosai vagyónrendezési okból folyamod-

tak ezen záradéknak törlése iránt, a jog és pénzügyi bizottság véleményével egyetértően a tanács is javasolta a törlés megadását, s a közgyűlés kivételesen megadta az engedélyt.
 A jog és pénzügyi bizottság kebelebből ugyanekkor felelevenített a Lengyel Imre már egyszer leszavazott indítványát mely szerint töröltessek e megszorító s minden szabad birtoklás a tulajdonjog szent-ségének elvével homlokegyenest ellenkező statum az összes debreczeni tanyabirtokokról. A közgyűlés azonban nem ment bele e kérdések érdemleges tárgyalásába, mert nem látta az ügyet kellőleg előkészítve, pedig ez igen komoly megfontolást igényel; hanem utasította a tanácsot, hogy készítse elő a kérdést s kellő javasatával együtt terjessze azt a közgyűlés elé. A tegnapi tanácsülésben beterjesztette azt Vicsely Imre tanácsnok s a tanács — miután a jog és pénzügyi bizottság e kérdésben már többször nyilatkozott és álláspontot foglalt — csupán a gazd. bizottságnak rendelté véleményezés végett kiadtni s ennek beérkezése után készíti el javaslatát, mely a nov. esetleg a január havi közgyűlésen fog tárgyalatni. Reszünkről annyira fontosnak tartjuk e kérdést a gazdálkodó polgárságra nézve, hogy szívesen megnyitjuk lapunk hasábjait az eszmék cserélesére.

Táviratok.
Gyűnölcsfa csemeték kiosztása az állami telepekről.

Budapest nov. 2. (A Debr. ered. táv.)
 Az állami faiskolákból és szakiskolák kertészeitől a jövő tavasszal — Darányi miniszter rendeletéből — ismét 1.713.493 darab gyűnölcsfa, negyedmillió gyűnölcsoltvány és 100.000 oltóvessző fog részben olcsó árban részben pedig ingyenesen kiosztatni. Ingyenes csemeték és oltóvesszőkért a vármegyei alispáni hivatal útján folymodhatnak a községek és iskolák, ingyenes oltott gyűnölcsfakért pedig 1—2 holdas földmivészek, — tanítók és szegényebb jkvadalmazásu lelkészek. Az 20 kros bélyegjeggyel ellátott kérvények a földmivélsügyi miniszterhez címzendők és ugyancsak az illetékes megyei alispán útján terjesztedők ahhoz fel. A kérvények beadási határideje decz 31, melyen túl beérkezett kérvények nem vehetők figyelem e.

Magyar gyűnölcskiállítás Hamburgban.

Budapest, nov. 1. (A Debr. ered. táv.)
 A kiállítási bizottság most küldte meg Darányi földmivélsügyi miniszternek a magyar kiállítóknak megtelet kiüntetések és jutalmak végle es hiteles jegyzékét, Ezen jegyzék szerint az 57 magyar kiállító közül 40 let kiütötte és pedig a magyar kiállítóknak jutott 4 nagy és 3 kis arany érem, 10 nagy és 17 kis ezüst érem, 4 nagy és négy kis bronz érem. Ezen kívül pénzdíjat is nyertek h a r m a n. — Eszerint a magyar gyűnölcsstermelők az erkölcsi eredménnyel nagyon meglehetnek elégedve, annál is inkább, mert Hamburgban valóságos világversenyben álltak meg helyüket és épen az idén Németország északi tartományában szép gyűnölcsstermelés volt, mely minőségére nézve is meglepte a szakköröket. De volt a kiállításhoz anyagi eredménye is. — Akinek szebb gyűnölcsből eladó keszlete volt, az mind eladta azt a kiállítási bizottság követeleése folytán. A kik itthon 15-20 forintjával szívesen eladtak almájuk m-ját, azok Hamburgban 35 frtjával voltak képesek ugyanazon fajta almát értékesíteni. Vevők és megrende-lők nemesak Honbogy, Berlin és Braunschweig-ből jelentkeztek: de Londonból es Liwerpoolból is akadtak komoly vásárlók es csak sajnálnni lehet, hogy épen egyes kecskeméti ter-deleseknek nem voltak képesek eleget tenni. Egyebkent ezen kiállításról, valamint a hamburgi gyűnölcs kereskedelemről es kiviteli kültetésainkről Molnar István min. biztos ér-dekes jelentést fog Darányi földmivélsügyi miniszterhez benyújtani, mely valószínűleg n y o m t a t a s b a n is meg fog jeleni. Megjegyezzük még, miszerint a magyar kiállítási

tás egyike volt a legszebben rendezetteknek és a leglátogatottabbaknak. Igen jó benyomást tett a magyarok iránt különben is rokonszenvel viseltető németeknél, hga Darányi miniszter a bizottság és magistrátus tiszteletére bankettet adott és hogy a visszamaradt gyűnölcsot Hamburg kertészei és arvaházainak adományozta. 1 kiállítási bizottság a magyarok ezcen nemes tetét: azzal viszonzotta, miszerint nem csak térdiját, de az egész bereendezés és díszítésért nem fogadott el semmit, holott ezt minden más államnak meg kellett fizetnie.

Hogy a magyar gyűnölcskiállítás milyen sikerült volt és hogy a gyűnölcsstermelési politikánk mily helyes utra van terelve, az ki-tünik Burián W cseh szakértő és osztrák kormány által kiküldött igazgató jelentéséből mely a »Narodni Lyst« prágai lapban is köz-zétételetett. Burián jelentése szerint a magyar kiállítás volt legjobban rendezve, a fajneve-zések itt voltak a legmegbízhatóbbak s a gyű-müles termelés szervezete egészen amerikai mintára krszült. Dicséri azután Burián a mag-yar kiállítás agilis képviselőjét s végül fel-hívja saját kormányát, hogy tanulna a magyar földművelé-ügyi kormánytól, fordítson a hon gyűnölcsstermelésre több figyelmet,

Bánffy Bécsben.

Bpest, nov. 2. A Debreczen er. táv.
 Bécsből távirják a B. T.-nak: Bánffy minisz-terelnök, a ki a vasárnapi napot a kisbéri állami ménesuradalomban töltötte, tegnap ideérkezett, a ki Badeni miniszterelnökkel hosszabb tanácskozott. Bánffy br. délután meglátogatta a Kallenlentgenben üdülő Daniel keresk. minisztert. A miniszter állapota örvendetes módon javul. Bánffy baró az esti vonattal vissza utazott Budapestre. — A delegációknak nov. közepére leendő egybehit vása most is, miként azelőtt, megállapítottak tekinthető. Goluchow-ski kü ügyminiszter, aki jelenleg még galicziai birtokain időzik, való-szinűleg nov. 10-én tér vissza Monzáról. — Alkalmasint meg a külügyminiszter Monzaba utazása előtt, vele egyetértőleg fogják meg-állapítani a delegációk egybehivasának idejét, amely körülbelül nov. 13 és 16 köze esik, mire a magyar országgyűlés megvalaszja a de-legáció tagjait. Régebben is volt esetreá, hogy a delegációk tanácskozásai egy időbe estek a parlamentek tárgyalásaival es ezáltal is a delegációk egybehivasának időpontját teljesen függetlenül állapítják meg attól, hogy mily stádiumban v a n n a k a parlamentek által letárgyalandó előterjesztések.

Goluchovszky Umbertónál.

Bpest, nov. 2. A Debreczen ered táv
 Rómából jelentik: Az »Italie« ismételen fog-lalkozik Goluchovszky gróf monzai utazásával es azt Umberto király iránti hódolatnak mond ja es biztos jelenségnek tartja az Ausztria-Magyarország es Olaszország közti fenaló ki-tünő viszonyra nézve. Az »Esecitto« ugyanez alkalomból azt mondja, hogy a harmas szö-vetség teljesen megfelel Olaszország politikai es katonai helyzetének es hogy annak meg-valtoztatása baba volna Goluchow-ski gróf látogatasa megerősíti e felfogás helyességét.

Bpest, nov. 2. A »Debreczen« ered táv.
 Párisból jelentik: »Temp« Goluchovszki gróf monozását nagyon természetesen találja. Egy új miniszter kell, hogy urakodója szövetsé-geseit üdvözölje.

Bpest, nov. 2. A »Debreczen« ered táv.
 Berlinből jelentik: »Kreuzzeitung« Goluchovs-ki gróf monzai utazásáról azt mondja: tel-jesea igazuk van azoknak, k k ez utazásnak csupán udvariassági tény kereten messze tulmenő politikai jelentőségei tulajdonitanak. E jelentőség már magában a látogatás tényé-ben rejlik, mely magától értetődőleg alkalmat fog adni arra, hogy Umberto király es Go-luchovszki gróf minden irányban behatván tárgyalhassak a politikai helyzetet.

Bpest, nov. 2. A »Debreczen« ered táv.
 A »Popolo Romano« jelenti, hogy Umberto király Rudini miniszterelnököt es Visconti Venossa külügyminisztert meghívta, hogy nov. 5-én Goluchovszki gróf megerkezte alkalmá-val Monzaba jöjjenek.

Segítség Andreának?

Budapest, nov. 2. A Debr. erad. táv. Krisztiániból jelentik, a tromsói polgármestert a belügyminiszter táviratilag felhatalmazta, hogy államkötségen küldjön egy mentőgőzöst a Spitzbergákra. A gőzös hat hónapi eleséget visz magával és három nap múlva indul.

Spanyol zavarok.

Budapest, nov. 2. (A Debr. ered. táv.) Madridból jelentik, Kewestből érkezett táviratok sserint komoly tüntetések voltak Havanában Weyler volt főkörmányzó tiszteletére, aki még utóda megérkezése előtt hajóra szállt. Weyler tábornok kijelentette a tüntetőknek, hogy őt a lázadók kívánságai és az Egyesült-Államok követeléseiri iránt való engedékenység következtében hivta vissza a kormány. Hozzátette, hogy a csakis ő tudná a háborút befejezni.

Ujdonságok.

* **Elöléptetés.** Ó felseje dr. Rózsa Mór debreczeni gyakorló orvost, ki a tartalékban II-od osztályú ezred-orvosi rangot visel, I-ső osztályú ezred-orvosá kinevezte.

* **A városi vegyész állomás betöltése.** Egy régi hiánya pótlása van a város részéről terbe véve, s midőn erről értesülünk örömmel reprodukáljuk, e hírt, mert ezen igen fontos tisztség betöltése a város közegéségével függ egybe. A tápszerek hamisítása idegen elemeknek a piaci árakba vegyítése és rontása lesz meg akadályozva ezután a városi vegyész büszgő ellenőrzése esetén. A hír különben a következő: A szervezeti szabályzat 172 §-a a városnál egy vegyészeti állás rendszeresítését írja elő. Ezen állás rendszeresítése és betöltésének proponálására az egészségügyi bizottság Boeczko főkapitány elnökelete alatt csütörtök délután 3 órakor ül össze. Az egészségügyi tanács véleményét a tanácsnak fogja előterjeszteni.

* **A megyei közbizottság ülése.** A megyei közbizottság bizottság e hó 8-án d. e. 9 órakor tartja ülését a megyehaza nagytermében.

* **A megyei nyugdíjalap kezelő választmány ülése.** A Hajdúmegyei nyugdíjalap kezelő választmány e hó 4-én ülést tart. Az ülés egydelű tárgya: Özv. Szóllósi Jánosnak, a volt tiszti ügyész özvegyének a befizetett nyugdíj visszatérítése képezi.

* **Uj tanár a szigeti lyceumban.** A m.-szigeti jogakadémia kormányzó tanácsa lapunk kiváló tollu munkatársa, a nyugalmában vonult V. Krüszelyi Bálint helyére dr. Kun Bélát, a debreczeni kollegium volt jeles növendekét, Abraham Lázló városi t. főgyógyász iródatelezőjét hívta meg jogtanárnak, egyelőre ideiglenes minőségben a kalmazván a központi álamtudományi ifjúságot.

* **A homokkerti óvoda.** Szombaton d. u. töltötte be a közégi iskolások a homokkerti óvodái állás Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnökelete mellett. Szunyogh Amáliát választották meg, aki november hó 15-én kezdi meg a most megnyitott óvoda vezetését.

* **Jog és pénzügyi bizottság ülése.** Holnap délután fel 4 órakor a jog és pénzügyi bizottság ülést tart.

* **Nagy lopás Miskolczon.** Miskolczi levelezőnk óriási lopásról értesít. A lopott tárgyakról a következő érdekes körülményt küldött: sőt az ottani rendőrkapitányság. Mezei Pál miskolczi lakos kárára okt. hó elején bezárt lakásából következő eszterek és tárgyak lopattak el, 1 20 frankos arany pénz 8 frt értékben 1 drb 4 aranyos arany pénz 24 frt 6 drb körmőczi arany pénz 36 frt 3 drb, 10 frankos arany pénz 12 frt 1 drb akgyalos frt 1 frt 1 drb 10 koronás arany 5 frt. Egy gyemánt nyakék arany lánczsal, ezüst foglalatban és egy pár briliánt fülfüggő 500 frt. Egy szemes arany karperecz egy gyemánt szemmel 60 frt. Egy arany karperecz egy karperecz rózsából 150 frt egy arany karperecz rubin gyümölcs díszel 50 frt. egy gránát brostü 6 frt egy arany filigram csokor pecsét 6 frt. egy arany brostü ametiéből és egy függő 60 frt. egy fonott férfi arany láczoo kutyafej alakú kulcsal 80 frt. Egy női aranyláncz hajto) 50 frt. egy antik arany vastag nyakláncz 180 frt. 9 drb különféle színözománccal díszített arany karperecz 80 frt. 1 pár opál függő 150 kr. 1 arany karikagyűrű Klára névvel 6 frt. 1 nagy hosszukás medalion arczképpel 15 frt. 1 arany medalion kék zománccsal arvácska díszel 15 frt. 1 arany medalion fekete zománccsal 12 frt. 12 személyre való ezüst evő készlet (kanalak, kések, villák) 400 frt. 111 C betűkkel 6 drb francia desterbulla előbbihez hasonló betűkkel 20 frt. gyermek ezüst evő készlet M P monogrammal 25 frt. egy nikkal ezüst tálcza 20 kr. két nikkal ezüst kenyér kosar 25 frt. 1 sodrony ezüst óra láncz 6 frt. 2 db nikkal hálál nagyobb és ki-ebb 8 frt. 1 brous gömbölyű tálka 8 frt. 6 fekete mokka kávé kanál aranyozott K betűkkel 25 frt. 1 szürke tollas legyező 12 frt. 1 piros selyem sál rojtokkal 16 frt. 1 fehér selyem sál piros virággal 6 frt. 1 rozaszínű kávé garnitur (uj) 6 frt. 1 fekete rojtos selyem naay kendő 8 frt. 1 kék kávé garnitur 35 frt. 6 himzett párna haj M Cz monogrammal 70 frt. 3 üveg parfüm 6 frt. 1 kék selyem ruha női 60 frt. 2 db krém csipke függöny 11 frt. 12 személyre való fehér abrosz M Cz monogrammal és 19 drb hasonló asztalkendő 25 frt. 1 fekete selyem kötény 9 frt 1 világos kék selyem sál 5 frt 5 drb. nagy párnahaj M Cz monogr. 25 frt. 6 férfi mellű 1 csillag ataku grónát, 1 macska szem, 1 légy forma gránát és 3 imitált gyemánt 15 frt értékben. Megkerestnek a hatóságok, miszerint e tárgyak esetleg tettesek sürgős nyomozása iránt haladéktalanul intézkedni eredmény esetén e hivatalhoz távirati értesítést küldeni sziveskedjék Miskolcz, 1897 okt. 31-en, A rendőr-kapitányság.

* **A lovassági laktanya kisajátítási értekezlete.** Az epítendő lov. laktanya kisajátító bizottsága ma a kisajátítandó telkek tulajdonosaival értekezletre jöttek össze. Az értekezleten Dr. Kola János elnököt, részt vettek a város képviselőiben Abraham és Stahl — A tervezetet a telektulajdonosok elfogadták, de az arra nézve nem tudtak megállapodni és ezért bírói eljárást fog kellenni megindítani.

* **A város erdejének jövedelmezőbbé tétele.** A város fának jövedelmezőbb eladása úgy látszik, nem sikerül az eddigi tárgyalások nem vezettek a kellő eredményre.

* **Megszűnt a sertészarlat.** Bihar községen Füzes Gyarmaton és Ujfehértón a sertészarlat megszűnt és így az eddigi sarlat alól a három város fel lett oldva.

* **Debreczeni biliárd kör.** Ezt a címet vette fel egy intelligens kis társaság, mely a Hungaria egyik helyiségében meghúzódva fejleszti a biliárdjáték élvezetét. Ezen elszigeteltségük okozza, hogy a közönség még nem veit róla tudomást, holott már 1 év óta működik 66 taggal, kik a város legjobb biliárd játékosai közül kerülnek ki. Az elnökség elhatározta, hogy ezen ul biliárd versenyeket fog rendezni s e célból szigoruan megállapított szabályokat alkotott, mely lehe öve teszi, hogy a körversenyben aránylag gy-ngebb játékosok is részt vehessenek. Az első ily körverseny november hó 5-én tartatik meg.

* **Házassági statisztika.** — Augusztushoz és a mult év 1896 szeptemberéhez képest a házasságok száma szeptemberben némileg felderült. Közttek ugyanis Magyarországon és Fiumében 5895 házassági frigyet, leginkább a városokban, mert a mezőgazdasági munkaidő még szeptemberben is tartván, a vidéki, azaz a falusi és a paraszt lakoság nem igen ért rá házasodni. A Duna-Tisza közén kötötték a legtöbb Erdélyben a legkevesebb házasságot. Aranylag leg több volt a házasság Szatmár-Némethi városban, legkevesebb Szilágy vármegyében. Keresztények és zsidók között e hónapban 31 házasság kötődött; az ekkor kötött megegyezés esetében az ólszidó és nyolcz esetben

a keresztényen fel javára Vegyes házasságoknál általában a katolikusok nyertek legtöbbet a megegyezésekkel.

* **A Weiser J. C. Zala-Drill vetőgépjének újabb kitüntetése.** Ritkán éri magyar gyártmányt az a szerencse, hogy minden kiállításon melyen csak részt vesz, első díjakkal kitüntetessék s a mint most épen egy hozzánk érkezett rövidke távirat jelzi, a lévai verseny bizottság az első arany érmen kívül még két ezüst éremmel is kitüntette a Weiser-féle Zala-Drill sorvetőgépet s így ismét a többi versenyzők fellett a győzelmet vitte el. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a „Neues Pester Journal” és a „Köztelek” vasárnapi számai pedig arról adnak hírt, hogy ugyan-csak a kisbeéri versenyvetés kikelése után az állami arany éremmel lett a nagykanizsai gépjárat készült Zala-Drill vetőgép kitüntetve.

* **Legolcsóbb bevásárlási forrás.** E czímen egyik m.-szigeti lapban a következő teljesen komoly helyen megjelent sorokat olvassuk: Karácsonyi és újévi ajándécul legalkalmasabb, s minden háznál elkerülhetlenül szükséges tárgy, s miután végleg felakarak hagyni üzlettel, féláron ajánlom dus választékban levő mindennemű fa- és érc kopor-ómat úgy az ahhoz szükséges különféle külföfele e fajta szemfedőket; zsidók részére gyalult és gyalulatlan erre alkalmas desztámat. M-Sziget, 1897 évi október 25 én. Az igen tisztelt közönség minél nagyobb megrendelésat kéri Kroppér János asztalos. Egy törekvő iparos felkérése folytán tesszük közzé a fenti hirdetést, remélve, hogy a t. olvasó közönség nám jessz közönyös a hazai gyártmány és a magyar iparral szemben.

* **Tűz vizsgálat.** A napokban saétrom kaszárnya mellett, leégett kocsiszin tűzvizsgálatát ma tartotta meg a kiküldött bizottság. Tagjai voltak a város részéről: Erdelyi István főzalmazó Publik Ernő tűzoltó parancsnok Tikos Imre városi mérnök és a 7-ik huszarezred egy kapitánya. A megejtett vizsgálat folyamán meg lett alapítva, hogy a 40 méter hosszú és 6 méter széles szin a mely kátrány papírral volt fedve oldott is be volt deszkázva gyújtogatás következtében égett le. A város kára 700 forintot tesz ki de megterül, mert, biztosítva volt. Érdeket, hogy este 6 óratól rögeli 6 ósaig katona ór szokott kint lenni de a gyújtogató az est sötétégét használva fel 5 óra után dohta be a nyitott ablakon a gyújtó anyagot.

* **Talált katona könyv.** Az első kerületi kapitányság asztalán fekszik egy katona könyv, mely egy csomó okmánynyal együtt találtatott. A tulajdonos kellő igazolás után átveheti.

* **A népesedési mozgalom a következő adatokat tünteti föl szept. hóban:** Születések összesen 51.280-an, — elhltak 36004-en. Ellentétben a rozaszínű házassági statisztikával a népesedés ezuttal feketének mondható, mert az elmúlt év szeptember hónapjához képest az idei szeptemberben 1200-al kevesebb a születések száma. A Duna-Tisza közben — éppen úgy, mint a házasság — legtöbb volt a születés is, legkevesebb Erdélyben. Legderékabbb megyeje az orosz ágának Szabolcs vármegye: ott születettek legtöbbben; a legalacsonyabb születési arányszám pedig B-szterce-Naszód megyéé. Városok közül születések tekintetében első helyen áll Szabadka, utolsón T-mesvár. A halandóság legerősebb volt a Tiszántul, legkedvezőbb volt a halalozási arányszám a Tiszán innen, Sáro-ban. Feltűnő, hogy Szelepcsényen (Bars vármegye) a mult hónapban egy születési és tizenegy halalozási eset fordult elő, Bacs Topolyán piáne 34-en születtek és 64-n haltak el.

* **Elveszett egy kétfedelű női arany óra** kath. temetői a Szt. Anna utcza végéig terjedő uton. A szives megtaláló keretik azt szerkesztőségünkben átadni, hol 10 frt jutalomban részesül, miután az óra egy emlék és a megtalálóra ilyen értéket nem képvisel.

A női kalap a színházban.

Debreczen, nov. 2.

A szocializmus, a nőemancipáció, a női ruha reformjának, a gonosztevők örökös hajlamainak és egyéb társadalmi kérdések megoldása mellett, egyik sem képez olyan fontos megvitási tárgyat, mint az, mely a színházban hordott női kalap körül forog.

Ezen kérdés a művelt világ összes színházlátogató közönséget foglalkoztatja, régóta és pedig leginkább azon idő óta, mióta az egykori csekély terjedelmű francia kalapok a széles karimájú, magasra nyúló díszítésekkel ellátott német kalapoknak helyet engedtek.

Mert azt mindenkinek be kell látnia, el kell ismernie, hogy a hölgyek nagy terjedelmű kalapjai a színházban boszantó módon gátolják a közönséget az előadás élvezetében, mert akár hogyan nyújtják nyakukat, forgatják fejüket jobbra-balra, hogy ha valamely nagy kalappal ellátott hölgy ül előttük, a színpadon történeteket meg nem láthatják, azok teljesen elvesznek számukra, sőt azon keserű öntudatban távoznak, hogy hajában fizették a belépti díjat.

Sok tinta, papíros és nyomdafesték fogyott már azon kérdés megvitatása fölött, miáltal és mi módon lehetne a hölgyeket azon elhatározásra bírni, hogy ha színházat vagy más látványos előadásokat látogatnak, hogy kalapjaikat letennék és csupán hajzatuk díszében foglalják helyet a néző közönség soraiban.

A haj amugy is legfőbb ékességét képezi a női szépségnek. — Minek tehát azt elvárni és elfődni a gyönyörködő szemek előtt?

Aztán a nők mindenben egyenlők szeretnének lenni a férfakkal, mindenütt ugyanazon jogokat élvezni. Ezen tekintetben mégis szigorúan fenntartják a különbséget, mert ott, ahol a férfiak levelezik a kalapot, ők azt fejükön tartják.

Mit szólna a világ, hogy ha a férfiak is követnék példájukat s szinte feltehető kalappal jelennének meg a színházban?

Pedig a férfikalap, a csilinder kivételével nem gátolja annyira a látást, mint a női kalap.

Mindenféle módszerről és rendsváltozásokról gondoskodott már az emberiség, — hogy ezen visszaéléseknek elejét vegye, — de mindaddig hiába, mert egy sem vezetett célra.

Az asszonyok azt mondják: »Miután mi azon előjoggal birunk, hogy mindenütt, templomban, szalonban feltett kalappal megjelenhetünk, a színházban is így fogunk megjelenni!»

Csak hogy az asszonyok elfelejtik, hogy ez nem előjog, hanem csak bevett szokás, mely még azon időből származik, midőn az asszonyok egyáltalában nem viseltek kalapot, hanem csak kendőt vagy főkötőt s erre a régi szokások értelmében kötelezve voltak. A lányok ugyanis hajdon fovel jártak, mint még jelenleg is a parasztleányok; innen az ő elnevezésük »hajdonok«, miglen az asszonyok, fejhezmenetelük után »főkötő alá kerülve«, főkötőt vagy főkötőt voltak kötelesek hordani s nyilvános helyen csak is így jelenhettek meg, tehát a templomban is.

A polgári osztályhoz tartozó asszonyok még a század első tizedeiben kivétel nélkül főkötőben jártak, a felsőbb körök, az arisztokracia hölgyei a múlt században kezdtek mindegy disz gyanánt a magas rokokó frizura tetején apró pasztorikalapkákat hordani. Ezzel vette kezdetét a kalapdivat a nők körében. Miután később, a század elején, a női kalapok alakra nézve a főkötőhöz hasonlítottak s ezekből csak annyiban különböztek, hogy keményebb anyagból készültek, virággal, tollal díszítettek, senkinek sem jutott eszébe az eltiltatkodni, hogy templomban vagy színházban letegyék s akként furakodtak be később azon kalapok is, melyek vagy férfikalap alakjuk, vagy roppant terjedelmük által alkalmat-

lanokká váltak és gondolkodóba ejtették a világot, hogy vajjon joggal tartják-e fejükön a hölgyek a templomban, színházban, sőt szalonban is.

S mindebből következően az a kérdés, merül már most fel; hogyha csakugyan bekövetkeznék azon idő, midőn a nők férfiruhát tehát férfikalapot is fognak viselni, vajjon le fogják-e venni mindazon helyeken, ahol a férfiak erre az illem és szokás szabályainál fogva kötelezve?

Addig is, míg ez bekövetkeznék, valaminek kell történnie, miután az országos csapás mindinkább nagyobb mérvet ölt s a hölgyek kalapjai olyan ijesztő terjedelemben jelennek meg a világ piacán, hogy egy jobb jövőben való remény hiú ábrándozás.

Nemcsak a kalap karimája szokott néha a végtelenbe terjedni, de annak díszítése is elvesz minden kilitást. A virágok és szalagok rendkívüli mngaságban törekednek vagy jobbra-balra terjeszkednek. Így a tollak is vagy pedig egész kitömött szárnyas állatok! Igaz, hogy léteznek apró, csekély terjedelmű kalapok is, de ezek rendszeren a kisebbséget képezik s végre minden kalap: kalap s nincs nehezebb dolog, mint meghatározni, hol végződik a kis kalap és hol kezdődik a nagy kalap.

Ennek bizonyítására szolgáljon a következő eset. A királyi operaházban senkit se bocsátanak be kalappal. Egy asszony mégis azzal ment be. A jegyzető figyelmezteti, hogy kalappal nem szabad a földszintre belépni. — Oh, azt én igen jól tudom — mond szeretetreméltó mosollyal a hölgy. De ez nem kalap, hanem csak coiffure, fejdísz. A jegyzető erre persze nem tudott válaszolni, mert nem volt képes a finom distinkciót kalap és fejdísz között meghatározni.

Lyon város polgármestere egykor a következő tartalmú falragaszokat akasztatta ki a színházra: — Minden, barmiocz évnél fiatalabb nő keretik, hogy kalapját a színházban tegye le, idősebbek egészségükre való tekintettel fentarthatják. — Mondják, hogy ezentul egy nő sem foglalt helyet a parterreben kalappal.

Császár és hadnagy.

Még emlékszünk rá, hogy a német császárnak a múlt nyáron tett utazásai alatt magát a császárt, a szemébe pattant hajókötél által súlyosabb baleset érte, míg ugyanazon a napon egy Hahnke nevű hadnagy a ki a császár közvetlen kíséretebe be volt osztva, a vízbe fullt. A párisi Petite Presse most Montevideoból szerzett értesülései alapján, úgy írja le a dolgot, hogy sem a német császárt sem Hahnket nem baleset érte, vagy legalább is nem úgy érte, a hogy azt a hivatalos közlemények föltüntették. A La Petite Presse szerint az eset így történt:

Hahnke hadnagy nem a tengerparton, kerékpározott, hanem magán a hajón, a mikor a császár hirtelen kiépett a fedélzetre. A hadnagy azonnal leugrott, köszönt, mire Vilmos császár odaszólt neki:

— Jelentkezek azonnal a parancsnoknál a fogságra!

Es azzal a parancsnoki hid felé fordult. Hahnke a császár után ment, hogy annak rendelkezéséhez kepest a parancsnoknál jelentkezze. M kor azonban a császár észrevette, hogy Hahnke utánna megy, megfordult és rakiáltott:

— Miért követ? Ön nem méltó, hogy odalépjen a hová én teszem a lábamat!

Hahnke hadnagy, a kit a császár szavai felizgattak, mélyen elpirult és így felelt:

— Felség, az én nemességem oly régi, mint az öné, és sörtést felségedtől sem kell eltűnöm!

Vilmos császár, a ki már a parancsnoki hid lépcsőjén néhány lépést tett fölfelé, redoregte a hadnagyra:

— Nyomorult szolga! Letepetem vállrojtjaidat s szettöretem kardodat.

Alig mondotta ki a császár e szavakat, Hahnke, »Igen Nyomorult szolga?« kiáltással

odaugrott hozzá, megragadta őt a nyakánál s öklével a szemére vágott, hogy a vér azonnal kibugyan. Egy pillanat alatt lefogták a dühöngőt s elvezették. A császár erre azt kívánta a parancsnoktól, hogy a haditörvényszéket ésszehívja, de ez talált alkalmat, hogy a parancs alól kivonja magát. A következő éjjel Hahnke hadnagyot kabinjából kibocsájtották, ki ez után eltűnt. — Ezzel alkalmat akartak neki szolgáltatni, hogy öngyilkossággal hozza helyre gonosz tettet. A hajón levő összes személynének a legmélyebb hallgatást kellett megfogadni, de dacára ennek a hír mégis eljutott — Montevideóba es a Petite Presse hasábjaira.

A szobacizmus boszúja.

Egyik előkelő ügyvéd házában roppant zavar támadt. Valami elveszett, eltűnt és pedig megfoghatatlan módon.

Felforgatták az egész házat, tüvé tettek mindent, s pedig oly alaposan, hogy egy rendőri házvizsgálat bliktri ehhez képest.

Mind hiában!

Igaz, hogy a keresést megnehezítette ama körülmény, hogy az eltűnt tárgy nagyon diszkrét természetű volt. Ha valami mellü vagy óra tűnt volna el, ezerszerre könnyebb lett volna annak keresése.

Akkor valami ügyes detektívért küldenek, a ki talán szerencsésebben járt volna el, de így a dolog kényes természeténél fogva, a dolgot nem akariák a nagy dobra ütni. Ki is érdekelhetett az elveszett tárgy? Kinek birvagyát kelthette fel? Hisz ez csak magára a tulajdonosra birt becses, birt értékkel, s pedig annál nagyobb, mert nem egy könnyén, nem egy gyorsan volt beszerezhető.

A nagyságos asszonynak . . . két foga volt, két mesterséges metsző fog, melyeket Bécsben csináltatott drága pénzen, s melyek szépségének kiegészítő részét képezték. Bécsben készítettette, nem mintha talán ott szobeket és jobbakat tudnának csinálni, mint nálunk, hanem a titoktartás kedvéért.

Attól tartott ugyanis a szép és fiatal asszonyka, hogy ha itthon jár el a fogorvoshoz, ha ott valaki megjátja, rögtön azzal gyanúsítják, hogy hamis fogai vannak, a titok nem marad akkora titok, mintha idegen városban készítetteti.

Aztán lehet, hogy a bécsi fogtechnikusok ügyesebbek is. Jól is sikerült a két metszőfog, senki sem gyanúsította, hogy azok műfogak lennének.

S most elveszett az a két műfog, s neki mint foghijas (!) anyának kell megjelenni, megujakat készített helyettük.

Néhány órai keresés után egy gondolat villant fel a nagyságos asszony agyában: Mari a szobalány! A kinek tegnap röztönében kiadta az uti laput; kiadta, mert rajtakapta, hog az ő szennyesbe kiadott fehérneműt hordta; — a mi különben a szobalányok gyenge oldalát szokta képezni.

Vajjon nem-e Mari lopta vagy rejtette el boszuból a fogakat. Utánna ugrasztotta a szkkácsnét. De Mari esküdözött, hogy ő nem vitte el a nagyságosasszony fogait.

Az ügyvéd ur azonban feltette magában, hogy ha a fogak még az nap meg nem kerülnek, feljeleníti az elbocsátott szobalányt, mert csak is ő vihette el azokat.

Az nap azonban valami váratlan történt . . .

A mint a szobalány ebéd előtt a friss kenyeret megszegette, a kenyérvágó kés megakadt valami kemény tárgyon, megnezi s ime a nagyságos asszony sokat keresett fogai! Most jutott eszébe a szakácsnőnek, hogy midőn a kenyeret dagasztotta, Mari mindig ott settenkedett körülötte.

Nyilvánvaló dolog, hogy a dugta a kovász közé a fogakat, hogy magát eképp a rögtöni elbocsátásért megboszulja.

Most azonban az a tőri a fejét az ügyvéd ur, hogy vajjon milyen poragrafus alapján vádolható be a szobalányt? Mert sem a tolvajlás, sem a magán tulajdon megrongálás

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferencz urnak, gyógyszerész Neunkirchenben., Alsó-Ausztria, az anti-rheumatikus és antiarthritikus vértisztító-teak feltalálójának. Köszvény és rheumatismus elleni vértisztító.

Ha itt a nyilvánosság elé lépek, azért történik, mivel első sorban kötelességemnek tartom Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben szolgálataiért, melyet vértisztító teája által kínzó rheumatismus szenvedé-eimben teljesített, köszönetemet kifejezni, és aztán, hogy másokat is, kik ezen irtózatos betegségbe esnek, eme kitűnő teára figyelmeztessen. A kínzó fájdalmakat, melyeket teljes 3 évig minden időváltoztatásnál az összes tagjaimban szenvedtem és a melytől semmiféle gyógyszer, sem a Badeni kénfürdők meggyógyítani nem tudott — nem vagyok képes leírni. Almatlanul hánykolódtam ágyamban. étvágyam szemlátomást elmúlt, kínzóesem egészen elhomályosult, és egész testem elfogyott. A fenti tea 4 heti használata után fájdalomtól teljesen megszabadultam nemesak és még most is, miután már 6 hét óta nem iszom teát, egészséges vagyok, testi erőm is megjavult. Erős a meggyőződésem, hogy mindenki, a ki hasonló bántalmaknál ezen teánál keresi menedékét, annak feltalálóját Wilhelm Ferencz urat, úgy mint én, áldani fogja.

Kitűnő tisztelettel
Butschin-Streitfeld grófné
alezredes neje.

Palugyai Grande Royal

a legkedveltebb

Pezső

minden jobb üzletben kapható.

Árjegyzékkel bor, cognac és champagne-ről szívesen szolgál a

Palugyai és Társa

bornagykereskedő cég

Budafok.

Az 1895. évi cairaól s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevellel s arany éremmel kitüntette. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen ízületi bántalmai, u. m. köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása nemely esetben meglepő, amennyiben gyakran idültabb eseteknél is már egyszeri bedörz-ölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, — erősebb üveg 2 korona 40 filler

Főraktárak Budapesten: Török József úr gyógyszerüzében Király-utca 12. és dr. Egger A. úr gyógyszerüzében vaczi-körút 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerüzében, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerész.

S. A. UJHELY, 129 szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Ugyszintén: Róthcsnek V. Emil, Tóth Béla árak gyógyszerüzükben.

Feltűnően olcsó árak.

Teljes tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

lámpákban

az idény beálltával oly dus választékú raktárt rendeztem be, hogy azzal ugy a legegyszerűbb, mint a legfokozottabb igényeket is kielégíthetem.

Egyidejűleg ajánlom

petroleum raftáramat

hol is kizárólag robbanástól mentes, szagtalan kitűnő

csillár petroleum

arusítottak, melyet a nagyérdemű közönség kényelmére 5 kilós saját edényeimben házhoz szállítok. — Üzlethelyiségemben kisebb mennyiségben is kapható.

Teljes tisztelettel **Lám Sándor.**

Csillár petroleum egyedüli elárúsítása.

Igen csinos kötésű

mindenféle üzleti könyvek

olcsón kaphatók

Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában

Debreczen, a főpostával szemben.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegyítésza

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczar.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertára.
DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

Alapított 1865. ben.

A legjobb új és átjátszott

Zongorák,

pianinók

és

harmóniumok

legocsóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

HECKENAST GUSZTÁV

hirneves zongora eladási és kölcsönző intézetében

BUDAPEST, IV. Kigy-utca 7 sz.

Schiedmayer és fia leg híresebb zongorák és Thuringia Organ C. egyedi képviselője. A világ legjobb és legocsóbb harmóniumai.

Árjegyzék ingyen.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.